

A portrait of Frans Besselink, a middle-aged man with short grey hair and blue eyes, wearing a dark blue suit jacket over a matching button-down shirt. He is standing outdoors in front of a brick building and a stone wall. The background is slightly blurred.

Frans Besselink

Mijn bedrijf heet ‘Dimensie’,
een mooi begrip waarin de
mens letterlijk centraal staat.

Interactiekunde

Leergang interactiekunde

De leergang interactiekunde is in 2009 ontwikkeld door Frans Besselink en is het resultaat van de ruime ervaring van Frans in zijn werk en in zijn leven. Frans: 'Al heel lang had ik het plan in mijn hoofd voor een dergelijke leergang. Het plan heeft langzaam kunnen rijzen en dit is het resultaat.' Jaarlijks wordt de leergang meerdere keren gegeven en steeds weer aangescherpt. Na vele uitvoeringen is het volgens Frans 'af' en wil hij de leergang voor een groot publiek toegankelijk maken. Dit is het verhaal waarin Frans vertelt hoe hij tot deze leergang is gekomen.

Het verhaal achter de leergang

Frans: 'Ik kom uit een gezin van zeven kinderen en was het vijfde kind. Mijn vader verdiende zijn geld in de klompenmakerij aan huis, die hij van zijn vader had overgenomen. Eind jaren 50 werden er steeds minder klompen verkocht en ten einde raad ging mijn vader bij een bedrijf in loondienst werken. Zo kon hij toch voor zijn gezin blijven zorgen. In deze moeilijke tijd ben ik geboren en ik begrijp uit de verhalen dat ik een stil en teruggetrokken ventje was. Ik zat in de zesde klas van de lagere school en ik moest op school vertellen wat ik graag wilde worden. Omdat ik geen idee had vroeg ik een tante om raad en zij stelde voor dat ik

welkom, ik werd gezien, ik werd serieus genomen en iemand was bereid om mij te helpen. Hij liet mij de bakkerij zien en het deeg voelen dat daar op een werktafel klaar lag. 'In deeg', vertelde hij mij, 'zit een levende stof, het gist. 'Het belangrijkste dat je als bakker moet weten is dat je het deeg moet volgen, het deeg kan jou nooit volgen. Wij bakkers optimaliseren de levensomstandigheden van het deeg en zorgen dat het deeg voldoende warmte, lucht, voeding en vocht krijgt. Hierdoor kan het rijzen en door het vervolgens goed te bewerken kun je een geweldig brood bakken.' De metafoer van bakkers die het deeg volgen, gebruik ik tot de dag van vandaag in mijn leergang interactiekunde. Want ik zie het als een belangrijke opdracht in mijn werk en privéleven om de levensvoorwaarden voor anderen

Hij zei: 'Kom binnen jongen, ik maak van jou de beste bakker van Nederland'.

bakker zou worden. 'Want', zo zei ze, 'de mensen hebben altijd eten nodig'. Ik vond dat wel slim en koos ervoor om bakker te worden. Nadat ik dat had besloten, klopte ik bij de bakker in de straat aan. Toen hij hoorde dat ik bakker wilde worden, ging de deur wagenwijd voor mij open, en hij zei: 'Kom binnen jongen, ik maak van jou de beste bakker van Nederland'. Ik wist niet wat ik meemaakte: ik was

te optimaliseren zodat zij kunnen groeien om uiteindelijk te kunnen schitteren. Naast mijn opleiding werkte ik bij de bakker in de straat. Hij heeft mij gestimuleerd mezelf te ontwikkelen tot een echte vakman. Als ik bij hem werkte, ging ik ook op pad om brood te bezorgen. En omdat ik drie keer per week bezorgde, ontstond er een band tussen de klanten en mij. Zij vertelden mij wat zij

meemaakten in hun leven. Ik luisterde aandachtig en gaf terug hoe het op mij overkwam of wat mij opviel. Ze waren me daar erg dankbaar voor terwijl ik zelf toen niet begreep wat de waarde was van wat ik deed. In die tijd heb ik onbewust de basisprincipes van het coachen geleerd. Ik ging rond met brood in mijn mandje, maar het brood was bijzaak geworden. Het ging om de gesprekken. Nu doe ik hetzelfde; de mensen

Hij sprak niet, dat had hij in deze groep nog nooit gedaan, maar zonder woorden hadden we wel contact. Toen zijn moeder hem op zondagavond weer op kwam halen, liep hij met haar mee. Bij de deur draaide hij zich om en vroeg tot ieders stomme verbazing: 'ben je er volgende week weer?'. Ik vond dat een geweldige ervaring en voelde me verbonden met hem. Ik had het gevoel dat ik voor deze mensen

'Goed voor jezelf zorgen, én voor de ander'.

zijn het belangrijkste en al mijn ervaringen, kennis en kunde liggen in mijn 'mandje'. Tot mijn 23ste ben ik bakker gebleven en nog steeds kijk ik met veel plezier op die periode terug. In het bakkersvak ben ik als mens tot bloei gekomen en heeft mijn zelfvertrouwen zich ontwikkeld.

Een vriendin die in de zorg werkte vertelde mij over haar werk met mensen met een verstandelijke beperking. Ik vond dat heel erg boeiend, het was een wereld die ik totaal niet kende maar waar ik meer van wilde weten. Toen zij met haar groep een weekend op pad ging, ben ik meegegaan. Vanaf de kennismaking met de groep liep er een klein kereltje achter mij aan. Hij is het hele weekend geen moment uit mijn buurt geweest.

echt iets kon betekenen en besloot om een opleiding te gaan volgen om in de zorg te kunnen gaan werken. Mijn omgeving verklaarde mij voor gek, ik was een goed vakman en verdiende een mooi salaris als bakker. Maar wat zij er ook van vonden, ik wilde de zorg in. Ik vond een opleidingsplaats en werd leerling Z verpleegkundige. Ik leerde veel over mensen en vooral veel over mezelf. Tijdens mijn opleiding heb ik Mignon, mijn vrouw, leren kennen. Nadat ik mijn diploma als Z verpleegkundige had gehaald ben ik direct als leidinggevende gaan werken. Ik schreef me in voor de kaderopleiding op de HAN om me in het leidinggeven te bekwamen. Daar maakte ik kennis met de methodiek van professor Kok. In de zorg voor verstandelijk beperkte

mensen werd in die tijd vooral groepsgericht gewerkt. Maar professor Kok introduceerde een manier van individueel werken. Hij richtte zich niet zozeer op de beperkingen van zijn cliënten maar juist op de mogelijkheden. Aangezien de meeste cliënten niet goed voor hun eigen wensen en behoeften op kunnen komen werden wij uitgedaagd om als het ware in de huid van de cliënt te kruipen en van daaruit antwoord te geven op de

realiseren. Wel mocht ik voor de dagbesteding van onze cliënten een bakkerij opzetten. Ik pakte mijn vak van bakker weer op en combineerde dat met de zorg voor de cliënten. De bakkerij liep uitstekend en de bewoners vonden het geweldig maar ik zat er niet op mijn plaats. Ik kon er mijn ei niet kwijt. Het beste van het werken in de zorg, ging hier voor mij verloren en ik kreeg opnieuw een burn-out. Ik was ten einde raad, voelde

'Wat heeft deze cliënt in zijn wereld nodig en hoe kunnen we vanuit onze positie zijn levensomstandigheden optimaliseren en hem de hulp bieden die hij hebben wil?'

centrale vraag: 'Wat heeft deze cliënt in zijn wereld nodig en hoe kunnen we vanuit onze positie zijn levensomstandigheden optimaliseren en hem de hulp bieden die hij hebben wil?'. Voor mij was dit een heel nieuwe manier van kijken en werken met de mensen in de groep. In de leergang interactiekunde zit deze manier van denken verweven. We ondersteunen mensen in het kenbaar maken van hun wensen en behoeften en helpen die te realiseren. Na een burn-out zag ik voor mijzelf toekomst in een rol als docent binnen de zorgopleiding. Er waren echter binnen het instituut geen middelen beschikbaar om mijn ambitie te

me lichamelijk slecht en zag geen toekomst meer. Toen ik in wanhoop in het bos liep, kreeg ik een visioen. Ik zag een huis met allemaal trapjes en een deur. Toen ik daar aanklopte werd ik welkom geheten en ik zag dat er mensen werkten in het huis. Op mijn vraag waarom die mensen daar waren, was het antwoord: 'Zij komen voor jou. Jij zorgt dat die mensen daar komen.' Maar in het visioen werd mij ook duidelijk dat ik eerst beter moest worden. Omdat ik studeren als een belangrijke stap zag in het proces van beter worden, besloot ik om me te oriënteren op een vervolgopleiding. Tijdens een kennismakingsgesprek met Roel

Bouwkamp van het Kempler Instituut Nederland vertelde Roel dat de kern van hun opleiding is: 'Goed voor jezelf zorgen, én voor de ander'. Ik reageerde met de opmerking dat dat naar mijn mening echt niet mogelijk was. Maar Roel zei: 'En toch leer ik jou dat, bakkertje!' Ik vertelde thuis aan mijn vrouw dat ik deze opleiding wilde gaan volgen en zij steunde mij volledig in mijn keuze.

Het eerste half jaar van de studie was er vanuit mijn eigen ervaring heel veel herkenning. Er werden in de opleiding altijd praktijkcasussen besproken en ik kon eindeloos veel casussen inbrengen. Ik vond de opleiding enorm interessant en genoot ervan. De feedback die ik kreeg was heel positief en sterkte mij in het gevoel dat ik hier op mijn plaats zat. Tijdens mijn studie maakte ik kennis met de methodiek van Kempler en die sprak mij bijzonder aan. Ik besloot af te studeren op het gebruik van deze methode als coach. De methodiek van Kempler gaat ervan uit dat je er tijdens gesprekken met anderen zowel goed voor de ander als goed voor jezelf kunt zijn.

De kracht van de methodiek is dat we leerden te kijken en te luisteren naar de ander om te zien en te horen wat de ander nodig heeft om te ontwikkelen en te groeien. Tegelijkertijd waren we ons bewust van wat je zelf nodig hebt om je werk goed te doen en welke behoefte je hebt om dat op een bevredigende wijze uit te kunnen voeren. Na de opleiding startte ik een eigen praktijk aan huis voor ervaringsgerichte psychosociale therapie. Daarnaast was ik via een vriend aan de slag gegaan voor een trainingsbureau. Mijn eerste training was een driedaagse training persoonlijke effectiviteit. Het was spannend om te doen maar de cursisten waren heel erg enthousiast en

Tijdens mijn studie maakte ik kennis met de methodiek van Kempler en die sprak mij bijzonder aan.

wij kregen geweldig positieve feedback. Na die ervaring ben ik blijven trainen, coachen en therapie geven. Ook heb ik meegewerkt aan de opzet en uitvoering van een Post HBO opleiding voor coaching. Al die tijd zat het idee

ook lezen als: di mens sie, oftewel 'die de mens ziet'. In elk gesprek wil ik graag een 'dimensie' toevoegen: je komt altijd 'rijker' uit een gesprek. In al zijn eenvoud is dit feitelijk de kern van de leergang interactiekunde. Interactiekunde gaat uit

voor de leergang interactiekunde al in mijn hoofd. Het heeft daar langzaam liggen rijzen. De leergang is gestoeld op al mijn kennis en ervaring en ik gebruik de methodieken die ik heb leren kennen en waar ik vertrouwd mee ben geworden. Maar ook de lessen uit het bakkersvak hebben een plaats in de leergang. Het is als het ware een 'recept' van de beste elementen die een prachtig 'product' zijn geworden en op een eigen wijze vorm zijn

van gelijkwaardigheid in samenwerkingsrelaties. Problemen die ontstaan in de interactie zijn zelden iemands schuld. Niet iemand is fout maar iets in de interactie tussen mensen gaat fout. Dat 'iets' is echter niet bij machte zelf de situatie te verbeteren. Het is aan jou en de ander om de interactie zo te veranderen dat deze weer gaat stromen. Daarnaast is het van belang dat we bij de kern blijven; kijk alleen naar de

De kracht van de methodiek is dat we leerden te kijken en te luisteren naar de ander om te zien en te horen wat de ander nodig heeft om te ontwikkelen en te groeien.

gegeven. Als bakker voedde ik de mensen met brood, nu doe ik dat met mijn kennis en ervaring. Mijn bedrijf heet 'Dimensie', een mooi begrip waarin de mens letterlijk centraal staat. Je kunt het woord

interactie en niet naar wat jij of de ander fout doet. Wat biedt de ander aan in zijn interactie en wat bied jij daarin aan? Het gaat er daarbij niet om wie wat moet doen, maar wie wat kan doen.

Samengevat in een definitie: 'Interactiekunde is het vermogen om 'vrij' te zijn of jezelf 'vrij' te maken tijdens de professionele ontmoeting met de ander, zodat je die keuzes kunt maken die ervoor zorgen dat jouw communicatie bijdraagt aan wederzijdse acceptatie, een duurzame relatie en concrete resultaten'.

Meer over de leergang

Interactiekunde is een basismethodiek die voor verschillende doelgroepen op maat in te zetten is. Er zijn leergangen verzorgd voor:

- leidinggevend en projectleiders;
- medewerkers die veel werken met klanten en bedrijven;
- professionals die vanuit hun deskundigheid geraadpleegd worden b.v. advocaten en artsen;
- collega coaches en therapeuten;
- mensen die beter willen leren samenwerken in een team;
- mensen die stress en burn-out klachten ervaren.

Voor professionals die verder willen leren is er de vervolopleiding managements. Meer informatie over de verschillende manieren om interactiekunde in te zetten is te vinden op:

www.dimensie.net

Je komt altijd 'rijker' uit een gesprek. In al zijn eenvoud is dit feitelijk de kern van de leergang interactiekunde.

Frans Besselink

Leergang interactiekunde

*Interactiekunde: veel meer
dan communicatie of
gesprekstechniek
(Wat is interactiekunde?)*

Bij interactiekunde draait het om de interactie tussen jou en de ander én het effect daarvan. Of het nu gaat om een gesprek tussen klant en adviseur, cliënt en hulpverlener of leidinggevende en medewerker, er is altijd een doel dat beoogd wordt. In de leergang interactiekunde leren deelnemers in de interactie het gedrag te vertonen dat leidt tot het beoogde doel. De deelnemers leren scherp te observeren: zij kijken vanuit nieuwsgierigheid, luisteren met oprechte interesse en 'lezen' als het ware de behoefte van hun gesprekspartner. In een volgende stap oefenen zij om hun handelen af te stemmen op de ander zodat die zich gehoord, gezien en begrepen voelt. Hierdoor ontstaat er een wisselwerking en voelen de deelnemers zich op hun beurt ook gehoord, gezien en begrepen. Deze wederkerigheid vormt de basis voor effectieve interactie.

*Samen kom je verder
(Voor wie is interactiekunde geschikt?)*

In de interactie tussen de professional en zijn medewerker, klant, leerling, patiënt etc is veel te zien en veel te beleven. Als de interactie niet vanzelfsprekend verloopt is er vaak sprake van ongelijkwaardigheid. Het effect daarvan kan zijn dat de professional vanuit autoriteit bepaalt wat er gaat gebeuren en de gesprekspartner slechts mag volgen. In effectieve interactie is gelijkwaardigheid een basisprincipe en zijn gesprekken gericht op participatie en samenwerking. De leergang interactiekunde is geschikt voor iedereen die professioneel met mensen bezig is en die zich wil bekwamen in het werken vanuit gelijkwaardigheid.

*Dienstbaar zijn en goed
voor jezelf, twee kanten van
dezelfde medaille
(Wat wordt er geleerd)*

'Als je goed voor jezelf zorgt, ben je beter in staat voor een ander te zorgen', zo betoogde Socrates. De leergang interactiekunde sluit zich daarbij aan en spoort zijn cursisten aan om goed voor

zichzelf te zorgen. Veel professionals willen vooral heel dienstbaar zijn. Een nobel streven maar ook een die zich op den duur gaat wreken. In de leergang leren deelnemers te kijken en te luisteren naar de ander om te ontdekken wat de ander nodig heeft om te ontwikkelen en te groeien. Tegelijkertijd focussen zij zich op hun eigen behoeftes: wat heb ik als professional nodig om mijn werk om bevredigende wijze uit te kunnen voeren. Het succes zit in de gelijkwaardigheid van de behoeftes. Het gaat altijd over jou en over de ander, beiden zijn daarin even belangrijk.

Durf jij in de spiegel te kijken?

(Hoe wordt er geleerd?)

'Ken U zelve', staat er boven het Orakel van Delphi. Wie wijzer wil worden, start dus bij zichzelf. In de leergang interactiekunde is de bereidheid om naar jezelf te kijken, feedback te ontvangen en benutten een voorwaarde om deel te nemen aan de leergang. De leergang start met een intake. De trainer vraagt de deelnemer naar een praktijksituatie waarin de interactie succesvol verliep en naar een lastige situatie. Stap voor stap reflecteren de trainer en de deelnemer samen op de situaties. Voor de deelnemers is dit eerste leermoment vaak zo treffend en herkenbaar, dat ze onmiddellijk gemotiveerd zijn om de leergang te gaan volgen. Tijdens de leergang wordt steeds gewerkt met praktijkcasussen van de deelnemers. Deze situaties worden besproken en er wordt geoefend met verschillende aanpakken. Door deze oefeningen, feedback en reflectie leren de deelnemers met en van elkaar. Uniek aan Interactiekunde is dat iedere opleidingsdag gevolgd wordt door een individueel coachgesprek waardoor deelnemers het geleerde nog beter kunnen toepassen in de praktijk.

Zelfkennis is de basis van alle kennis

(Wat is het resultaat)

In succesvolle interactie ben je zelf het belangrijkste instrument. In de leergang word je uitgedaagd om je zelfkennis verder te verdiepen tot geraakt wordt wie jij echt bent. Na de leergang ben je je meer bewust van je gaven en de wijsheid die je in je hebt. Je ontdekt gaandeweg wat het beste is dat jij kunt bieden. In de veilige en rijke leeromgeving die interactiekunde biedt durven deelnemers hun kwetsbaarheid te tonen en weten ze die om te buigen naar kracht.

Praktische informatie

Gedetailleerde informatie over

de leergang interactiekunde vindt u op de website

www.interactiekunde.nl

